

141
22

अथ

॥ शिवानन्दलहरी ॥”

श्रीशङ्कराचार्यप्रणीता ।

Shivanand Lahari

१४१
२२

मपि नि कटभाजामसकलभंचिरंयावेडंभोशिवतव पुरांभोजयुगलं
 स्मृतौशास्त्रेवैद्येशकुनकवितागानभाणितोपुराणे मंत्रेवास्तुनटन ति
 हास्येषचतुरः॥ कथंराज्ञांप्रीतिर्भवतिमयिकोहंपशुपतेपशुंमां
 सर्वज्ञप्रथितकृपयापालयविभो॥५॥ द्योवाभृत्पिंडोप्यपुर
 पिचधूमोग्निरचलःपटोवातंतुर्वापरिहरतिकिंघोरशमनं॥ वृ
 धाकंठक्षोभंवहसितरसालकंवचसापदांभोजंशंभोभजपरम
 मसोरव्यं व्रजसुधीः॥६॥ मनस्त्वत्पाराज्जेनिवसतुवचस्तो
 त्रभाणितौकरोचाम्यचीयांस्तुतिरपिकथाकर्णनविधौ॥भ

राम
१

वध्यानेबुधिनयनयुगलंमूर्तिविभवेपरग्रंथाकरणेपरशिवभ
 वामीहवधिरः॥७॥ यथाबुधिःशक्तैरजतमितिकाचाश्म
 निमणिर्जलेपैष्टेक्षीरंभवतिमृगवृष्णासुसलिलं॥ तथा
 देवभ्रांत्याभजतिभवरन्यान्जडमनामहादेवत्वावैमनसि
 चनमत्वापशुपते॥८॥ गभीरेकासोरेविशतिविजनेघो
 रविपिनेविशालेशेलेचभममतिकुसुमार्थं जडमतिः॥
 समर्प्यकंचेतस्सरसिजमुमानाथभवतेसुखेनैवस्था

कीटत्वं

तुंजनइहनजानातिकिमहो॥९॥नरत्वंदेवत्वंनगवनमृगत्वंम
शक्तापशत्वंभवतुविहगत्वादिजननं।सदात्वत्वादाज्वरस्मर
णपरमानंदलहरीविहारसत्तंचेदुदयमिहकिंतेनवपुषा॥१०॥
पटुवांगेहिवायतिरपिजटीवातदितरोनरोवायःकश्चिद्वतुभवकिं
तेनभवति॥यदीयंदेसद्यद्विभवदधीनंपशुपतेतदीयस्त्वशंभोभव
सिभवभारंचवहसि॥११॥गुहायांगेहेवाबहिरपिवनेवादि
शिखरेजलेवावहोवाकसतुवसतेःकिंफलमिति॥तुये
वंस्वस्यांतःकरणमपिशंभोतवपदेस्थितचेद्योगोसो
सचपरमयोगीसचस्करवी॥१२॥असारेसंसारेनिज

राम
२

शिवानन्द

५॥
२२

श्रीगणेशायनमः॥कलाभ्यांचूडालंकृतशशिकलाभ्यांनिजतपःफलाभ्यां
भक्तैषुप्रकटितमलाभ्यांभवतुमे॥शिवाम्यामस्तोकत्रिभुवनशिवाम्यां
हृदिषुनर्भवाभ्यामानंदस्फुरदनुभवाभ्यांनतिरियं॥१॥गलंतीशंमौलद्वि
भवसरितःकिल्बिषरजोदलंतीधीकुल्यासरणिषुपतंतीविजयतां॥
दिशंतीसंसारभ्रमणपरितापोपशमनं वसंतीमच्चित्तेचिरमपिशिवानं
दलहरी॥२॥त्रयविद्यहृद्यत्रिपुरहरमाद्यत्रिनयनंजटाभारोदारंचल
दुरगहारंमृगधरं॥महादेवंदेवंमयिसदयभावंपशयतिचिदात्मकमा
वांगिरिशमविलंबंहादिभजे॥३॥सहस्रवर्त्तताजगतिविबुधाःक्षु
द्रफलदानमन्येस्वप्नेतांस्तदनुसरणतत्फलं॥हरिब्रह्मादीना

कहरी.

त्मन्नीतिश्चेत्तव शिवकृतार्थाः खलु वयं ॥ १९ ॥ सदामोहादव्यां चरति युवतीनां कुचगि
रो नट्याशाशारवास्वटति चरति स्वरमभितः ॥ कपालिनिभेक्षो मे हृदय कपिमत्यंत च
पल्लवं दृढं भक्त्या बद्धा शिवभवदधीनं कुरु विभो ॥ २० ॥ धृतिस्तं भाधारां निजगुणानि
बद्धां निगमनां विचित्रां पद्माब्ध्यां प्रतिदिवस सन्मार्गघटितां ॥ स्मरारे मच्चैतस्फुट
पटे कुटी प्राप्य विनादां जयस्वामिभक्त्या शिवसहगणेः सेवितविभो ॥ २१ ॥ प्रलो
माद्यैरर्थो हरणपरतंत्रोधनिगृहे प्रवेशो द्युक्तः सन्भ्रमति बहुधा तत्करपते ॥ इमंश्चे
तश्चैरं कथमिव सहैशं करविभो तवाधीनं कृत्वा मयि निरपराधे कुरु कृपां ॥ २२ ॥ क
रोमि त्वत्पूजां सपदि सखदो मे भव विभो विधित्वां विष्णुत्वं दिशसि खलु तस्याः फलमि
ति ॥ पुनश्च त्वां द्रष्टुं दिवि भुवि बह्वक्षि मृगताम दृष्ट्वा तत्त्वे दं कथमिव सहैशं करविभो
२३ ॥ इदं ते युक्तं वा परमशिवकारुण्यजलधेगतौ तिर्यग्यूपंतवपदशिरोदर्शनधिया ॥
हरिब्रह्माणो तौ दिवि भुवि चरेतौ अमयुनो कथं शंभो स्वामि कथय मम वेद्योसि पुरतः २४ ॥

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ नमो भगवते वासुदेवाय ॥
 नमो भगवते वासुदेवाय ॥ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ नमो भगवते वासुदेवाय ॥
 नमो भगवते वासुदेवाय ॥ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ नमो भगवते वासुदेवाय ॥
 नमो भगवते वासुदेवाय ॥ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ नमो भगवते वासुदेवाय ॥
 नमो भगवते वासुदेवाय ॥ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ नमो भगवते वासुदेवाय ॥
 नमो भगवते वासुदेवाय ॥ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ नमो भगवते वासुदेवाय ॥
 नमो भगवते वासुदेवाय ॥ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ नमो भगवते वासुदेवाय ॥
 नमो भगवते वासुदेवाय ॥ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ नमो भगवते वासुदेवाय ॥
 नमो भगवते वासुदेवाय ॥ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ नमो भगवते वासुदेवाय ॥
 नमो भगवते वासुदेवाय ॥ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ नमो भगवते वासुदेवाय ॥
 नमो भगवते वासुदेवाय ॥ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

तत्सादां बुजमर्चयामि परमं त्वचिंतयाम्यन्वहं त्वामीशं शरणं ब्रजामिव च सात्वामेव याचये
 भो ॥ दीक्षामेदिनाचाक्षुषीं सकृन्नादिव्ये श्विरं प्रार्थितां शोभो लोकगुरो मदीयमनसः सोरयो
 पदेशं कुरु ३० वस्त्रोत्थृतविधौ सहस्रकरतापुष्पार्चनो विष्णुतागंधगंधवहात्मतान्नपच
 ने बर्हिर्मुखाध्यक्षता ॥ पात्रेकां च न गेर्भतास्ति मयि चेद्भाले डूडा मणे रुश्रूपां करवाणि
 ते पशुपते स्वाभिन्नि लोकी गुरो ३३ नालं वासक देवदेव भवतः सेवानतिर्वा नुतिः पूजा वा
 स्मरणं कथा श्रवणमप्यालोकनं मादृशां ॥ स्वामिन् न स्थिरदेवतानुसरणाया सेना किं लभ्यते
 का वा मुक्तिरितः कुतो भवति चेत् किं प्रार्थनीयं कुतः ३२ नालं वा परमोपकारकमिदं ह्येकं
 पशुनां पते पश्य कुक्षिगतान् चराचरगणान्वाल्या खितान् रक्षितुं ॥ सर्वामर्त्यपलायनोष
 धमिति ज्वाला करंभी करं निक्षिपंगरत्तंगलेन गिलितं नोद्गीर्णमेव त्वया ३३ ज्वालोयः
 सकला मरादिमयदः श्वेदः कथं वा त्वया दृष्ट्वा किन्नु करोत्यतं करतले किं पच्यं जंबूफलं ॥
 जिह्वायां निहितश्चासि धुटिका किं कंठदेशे भृता किंतं नीलमणिर्विभूषणमिदं शोभो महा

लम्बद ३४ किञ्चमस्तवसाहसंपशुपते कस्यास्ति वांभोभवत्थेयं चेदृशमात्मनस्तिरियंचान्येः
 कथं लभ्यते ॥ अथ देवगणं त्रसन्मुनिचयं नश्यत्पंचालयं पश्यन्निर्मय एक एव चरत्यानंदसो
 शोभवान् ३५ योगक्षेमधुरंधरस्य सकलभ्यः प्रदो योगिनो दृष्टा दृष्टमतोपदेशकृतिनो वात्स्यं
 तरव्यापिनः ॥ सर्वज्ञस्य दया परस्य भवतः किं वेदितव्यं मया त्वीवा त्वत्परमं तरंग इति मे चिन्ते स्म
 राभ्यन्वहं ॥ ३६ ॥ भक्तो भक्तिगुणावृत्ते मदमृता पूर्णैः सन्ने मनः कुंभे सो बशिवाधिपल्लवयुगं सं
 स्थाप्य संवित्फलं ॥ नीत्वामंत्रमुदीरय न जरा रीरागारशधिं बहन्पुण्याहं प्रकटीकरोमि नितरां
 कल्याणमापादयन् ३७ अस्त्रायां बुधिमादरेण च मनः संतः समुद्यन्मुदामंथानंददृढभक्तिर
 ज्जुसहितं नीत्वामथि त्वाततः ॥ सोमं कल्पतरुं स पर्वकरं भिंचितामणिं धीमता ज्ञानानं
 दसंधानिरंतरं मंसोभ्यमातन्वते ३८ प्राक् पुण्याचलमार्गदर्शनसुधामूर्तिः प्रसन्नान
 नः सोमः सद्गुणसेवितो मृगधरः पूर्णस्तमो मोचकः ॥ चेतः पुष्करलक्षितो भवति चेदानंदपां

थो निधिः प्राबल्येन विजृम्भते स्म मनसां तस्मिन् ददा जायते ३९ धर्मे मे चतुरं धिभिः सचरितः पापं
 च नाशंगतं कामक्रोधमदादयो विगलिताः कालाः सुरवा निष्कृताः ॥ ज्ञानानंदमहोषधीः
 सुघटिता केवल्यनाथे सदारम्ये मानसपुंडरीकनगरे राजावतं सोऽस्ति ते ४० धीयत्रेण व
 नोधटेन कविताकुल्यानुकूलक्रमादानीं तैश्च सदा शिचस्य चरितांभोराशि दिव्यामृतेः ॥
 हृत्केदारयुताः सुभक्तिकलमाः साफल्यमातन्वते दुर्भिक्षान्ममसेवकस्य भगवन् विश्वेशमी
 तिः कुतः ४१ पापोत्पातविमोचनाय शक्तिदैश्वर्याय मृत्युं जयस्तोत्रध्याननतिः प्रदक्षिणसप
 र्यालो कनाकर्णनैः ॥ जिह्वा चित्तशिरोधि हस्तनयनं श्रोत्रैरलं प्रार्थितं मामाज्ञापय मां निरूपय
 मुहुर्मामेव मामेव च ॥ ४२ ॥ गांभीर्यपरिघापदं धनधृतिः प्राकारमुद्यन्मनस्तोमश्चात्मबलो
 घनेन्द्रियगणो दाराणि देहास्ति ॥ विद्यावस्तु समृद्धिरित्यखिलसामये समेते सदा उर्गातिप्रि
 यदेवमर्मकमनो दुर्गे निवासं कुरु ४३ मागच्छत्वमितस्ततो गिरिशो मये वृतं कुरु स्वामिन्ना

६६ दिक्किरातमामकमनः कांतारसीमांतरे ॥ वर्तते बहुशोभामदनुषोमात्सर्यमोहादयस्तान्नुत्वा
 मृगयाविनोदमचिरादागच्छसंप्राप्यसि ४४ करलम्भमृगः करीदभंगोघनशार्ङ्गविरंबोडे
 तोघहंता ॥ गिरिशोविदाकृतिश्चचेतः कुरेरेपंचमुखोस्तिमेकतोभीः ४५ छंदःशाख
 खान्वितो ह्रजवरैः संसेवितेशाश्वतेसौरव्यापादिनिखेदमोदिनसुधासारैः कलेदशपिते ॥
 चेतःपक्षिशिरवामणेत्यजचुथासंचारमन्यैरलंनित्यंशंकरपादपद्मयुगलीविंध्येविहारं
 कुरु ४६ आकीर्णेनरवराजिकांतिनिबहेरुद्यत्सुधावेभवेराधोतेपिचपद्मरागदलितेहं
 सव्रजेराश्रिते ॥ नित्यंभक्तिवधूगणेश्वरहसिस्वेच्छाविहारंकुरुस्त्वित्त्वामानसराजहंगिरिजा
 नाथांघ्रिसौधांतरे ४७ शंभुध्यानवसंतसंगिनिहृदारांमेघजीर्णछदास्वस्ताभक्तिलता
 छटाविलसिताः पुण्यप्रवालाश्रिताः ॥ दीप्यन्तेगुणकोरकाण्यपिवचः पुष्पाणितद्वासनाः
 ज्ञानानंदसुधामरंदलहरीसंवित्कलाभ्युन्नतिः ४८ नित्यानंदरसायनंमुनिजनस्वात्तांबुजा

भ्याश्रयंस्वच्छंदनिजसेवितंकलुषहृत्सदासनाविष्कृतं ॥ शंभुध्यानसरोवरंजमनोहंसावतंस
 स्थिरंकिंशुद्राश्रयपत्वलभ्रमणसजातश्रमंप्राप्यसि ४९ आनंदामृतपूरिताहरपदांभोजा
 लवालोद्गतास्तेर्योपघ्नमुपेत्यभुक्तिरुतिकावाखोपचारवान्विता ॥ उच्चैर्मानसरोधमान
 परलीमाक्रम्यतिः कल्मषानित्यानंदफलप्रदाभवतुमेसत्कर्मसंवर्धिता ५० भृंगीचा
 नरोत्सुकः करिमदयाहस्फुरन्माधवाङ्गादोनादयुतोमहासितवपुः पंचेषुदानादृतः ॥ स
 त्यक्षः सुमनोऽनेषुसुमुखः साक्षान्मदीयेमनोराजीवेभ्रमराधिपोविहरतांश्रीशैलवासीविभुः
 ५१ संधारागविजृंभितंश्रुतिशिरस्थानांतराधिष्ठितंसंप्रेमभ्रमराभिराममसकृत्सद्दाना
 विष्कृतं ॥ भोगीद्राभरणंसमस्तसुमनः पूज्यंगुणाविष्कृतंवदेश्रीगिरिमल्लिकार्जुनमहालिं
 गंशिवालिगितं ५२ कारुण्यामृतवर्षिणंघटविपद्भीमछटाघर्महंविद्यासस्यफलोदयाय
 संकलैः संसेव्यमिच्छाकृतिं ॥ नृसङ्गतिमयूरमडिनिलयंचंचज्जटांचंचलं द्रष्टुंवांछतिनील

७ कंधरसदात्वांमेमनश्वातकः ५३ आकाशेनलितेनेशिवस्वफणिभूत्रेनाकलापीनतानुयाह
 मणवोपदेशानिनेदेः केकीयसोगीयते ॥ श्यामांशैलसमुद्रवांघनरुचिंदृष्टानटंतमुदावेदां
 तोपवनेबिहारसिकंतनीलकंठभजे ५४ आद्यायामिततेजसेश्रुतिशिरोवेद्यायसद्रुपि
 णेविद्यानंदमयात्मनेत्रिजगतांसंरक्षिणोद्योगिने ॥ ध्यायेयाखिलयोगिभिः सुरगणेर्मे
 यायमायाविनेसायंतांडवसंभ्रमायजटिनेसेयं नतिः शंभवे ५५ संध्याधर्मदिनाय
 येहरिकराघातप्रभूतानकध्यानेवारितगर्वितंदिविषदां दृष्टिछटाचंचला ॥ भक्तानां
 परिलोषबाष्पविनतिर्दृष्टिर्मयूरीशिवात्तस्मिन्ज्वलतांडववितनुतेतनीलकंठभजे ५६
 नित्यायत्रिगुणात्मनेपुरजितेकात्यायनीप्रेयसेसत्यायादिकुटुंबिनेमुनिजनप्रत्यक्षचिन्
 मूर्तये ॥ मायासृष्टजगत्रयायसकलान्मायांतसंचारिणेसायंतांडवसंभ्रमायजटिनेसेयं ७

८ पद्मपतेः पादारविंदद्वयंचेतोवृत्तिमुपेत्यतिष्ठतिसदासाभक्तिरित्युच्यते ६२ आनंदाश्रुभिरात
 नोतिपुलकंनैर्मल्यमाच्छादनंवाचाशरवनखंस्मितेश्चजठराक्षतंचरित्रामृतेः ॥ रुद्राक्षैर्भासि
 तेनदेववपुषोरक्षांभवद्भावनापर्यंकेविनिवेद्यभक्तिजननीभक्तार्थकरक्षति ६३ मार्गेचा
 र्पितपादुकापद्मपतेर्हंगस्यकूर्वायतेगंडूषांबुनिषेचनंपुरिपोपीयूषधारायते ॥ किंचित्
 भक्षितमांसशेषकवलंदिव्योपहारायतेभक्तिः किन्नकरोत्यहोवनचरोभक्तावलंबायते ६४
 वक्षस्तांडवशंकयाविचरतोवैवस्वतोनिर्जराः कोटीरोज्वलरक्तदीपकलिकानीराजनंतन्व
 ते ॥ दृष्ट्वा मुक्तिमधुगणेश्वनिभृताश्लेषेभवानीपतेयच्चित्तवपादपद्ममजनंतस्येहंकिदुर्लभं ६५
 क्रीडायंसृजसिप्रपंचमखिलं क्रीडामृगास्तेजनायत्कर्माचरितंमयाविभवतः प्रीत्येभवत्ये
 वतत् ॥ शंभोस्वस्यकुतूहलस्यवरणंमच्चैष्ठितंनिरुद्धंनित्यंमामकरक्षणंपशुपतेकर्तव्यमे ८

नतिः शंभवे ५७ नित्यं स्वोदरपूरणाय सकलानुद्दिश्य चिन्ताया व्यर्थं पर्यटनं करोमि भवतः सेवां
 न जाने विभो ॥ मज्जन्मांतरपुण्यपाकफलं तरुवशावसर्वातिरेतिष्ठने वहिते नवापशुपते ते रक्ष
 णीयोऽस्य हं ५८ एको वारिज बांधवः क्षिति न भो व्याप्तं तमो मंडलं मित्रा लोचनगोचरो विभो वति
 त्वं सूर्यकोटिप्रभः ॥ वेद्यः किन्तु भवस्य हो घनतरं किं दुष्मः सत्तमं तत्सर्वं व्यपनीय मे पशुपते सा
 क्षात्प्रसन्नो भव ५९ हंसः पद्मवनं समिच्छति यथानीलां बुद्धं चातकः कोकः कोकनदं प्रियं
 प्रतिदिनं चंद्रं च कोरुते ॥ चेतो वांछति मामकं पशुपते चिन्मागं मृगं विभो गौरीनाथ प्रव
 त्सादा जयुगलं कैवल्यसौख्यप्रदं ६० ओटस्तोयदुदंश्च मेणपथिगः छायांतरोद्युष्टिभिर्भी
 तः स्वच्छग्रहं यद्दृष्टमतिथिदीनिः प्रभुं धार्मिकं ॥ दीपंध्यात समाकुलश्च शिवनं शीताचूत
 स्त्वं तथा चेतः सर्वभयापहं ब्रजसुरवंशं भोः पदांभोरुहं ६१ अंकोलं निजबीजसंततिरयः
 कांतो पलं सूचिकासाध्वी नैजविभुं लताक्षितिरुहं संधुः सरिद्धुभं ॥ प्राप्नोतीह यथा तथा

वत्सया ६६ बहुविधपरितोषपुष्पपूरां स्फटपुलकां कितचारुभोगभूषां ॥ चिरतरकलकां क्षिप्ते
 व्यमानां परमसदाशिवभावनं प्रपद्ये ६७ अमितमुदमृतं मुहुर्दुहंती विमलभवत्पदगोष्ठमाव
 संती ॥ सदयपशुपते सपुण्यपाकां हृदयशिशोर्यदंशभक्तिधेनुमेकां ६८ अहरहरहसिस्वतं
 त्रबुध्यापरिवसितुं सुलभः प्रसन्नमूर्तिः ॥ अगणितफलदायकः प्रभुर्मेजगदधिपो हृदि राज
 शेरवरोऽस्ति ६९ जडतापवृत्ताकलं कितावाचटुलचरत्वं च नास्ति मे देव ॥ अस्ति यद्विदम
 हेश्वराहं भवदाभरणस्य नास्ति किं पात्रं ७० आनन्दभक्तिगुणकुंचितभावचापयुक्तैः शिव
 स्मरणबाणगणैरमोघैः ॥ निर्जित्य किल्बिषरिपून्विजयी स्तुधीदृश्वानन्दमावहसि सुस्थिर
 राज्यलक्ष्मी ७१ ध्यानांजनेन समवेक्ष्य तमः प्रदेशं भित्तामहावलिभिरीश्वरनाममंत्रैः ॥ दि
 व्याश्रुतं भुजभूषितमुद्दहंति ये पादपद्ममिह ते शिवते ह्यनार्थीः ७२ भूद्वारतामुदवहद्यदपे

९

क्षयाश्रीर्भूदारएवकिमतः सुमतेहिलभ्यं॥ केदारमाळिरवतुभक्तिमहोषधीनां पादारीवंदभ
 जनं परमेश्वरस्य॥ ७३॥ आशापाशक्लेत्राडुर्वासनादिछेदोद्युक्तैर्दिव्यगंधैरमंदैः॥ आशा
 शाटीकस्यपादारीवंदंचेतःपेटीवासनांमेतनोतु ७४ कल्याणिनेसरसिचित्रगतिंसुवेषं
 सर्वंगितस्तमनघंबडुलक्षणादयं॥ चेतस्करंगमधिरुह्यचरस्मरारेनेतुंसमस्तजगतांबु
 षभाधिरूढ ७५ बुद्धिस्थिरामममहेश्वरपादपद्मसक्तावधूर्विहरणविसदास्मरंती॥ सद्भा
 वतास्मरणाकीर्तनदर्शनादिसन्नोहितैवशिवमंत्रजपेनचित्ते॥ ७६॥ सर्वालंकारयुक्तांस
 रलपदयुक्तांसाधुवृत्तांस्कवणीसिद्धिः संस्तवमानांसरसशुभगणैर्लक्षितांलक्षणादयं॥
 उद्यद्भावाविशेषांउपनयविनयाद्योतमानार्थदेहांकल्याणंदिवगौरीप्रियममकविताक ९

न्यकात्वेगहाण ७७ प्रतिपदमृदुवाचामाधुरीसाधुरीतिप्रकारितकवित्तचेच्छंभुनांगीकृतासीत्॥
 सफलममवदस्मज्जन्मनोज्जन्मनेचेत्परमशिवदयायाः पात्रमेवाहमस्मि ७८ सडुपचारवि
 धिष्वनुबोधितांसविनयांसहमुदासमुदीरतां॥ ममसमुत्तरसिद्धिमिमां प्रभोवरगुणेन
 नबोढवधूमिव ७९ वक्षस्ताडनमंतकस्य कविनापस्मारसंदर्शनंभूभृत्यर्यटनंनमस्करशि
 रः कोटीरसेघर्षणं॥ कर्मदंमृदुलस्यतावकपदद्वंद्वस्यगौरीपतेमचेतोमणिपाडुकाविहर
 णंशंभोसदोगीकुरु ८० एष्यंत्वेवजनिंमनोस्यकविनंतस्मिन्वसामीतिमद्रक्षायैगिरिस्ती
 स्त्रिकोमलपदन्यासः पुरारव्यापितः॥ नोचेद्विद्यग्रहांतराणिसुमनस्तल्यानिवेदादयः
 प्रायःसंतिशिलातटे पुनटनंशंभोकिमर्थंनव ८१ नित्यंयोगिमनःसरोजदलसंचारक्ष
 मस्त्वत्क्रमः शंभोतेनकथं कवेरयमराडुक्षः कवादक्षतिः॥ अत्यंतंमृदुलंत्वदंघ्रियुगलं
 हामेमनश्चित्तयत्यस्मिन्लोचनगोचरंकुरुविभोहस्तेनसंवाहये ८२ कंचित्कालमुमाम

हेराभवतः पादारविंदार्चने कंचित्स्थानसधिभिश्चनुतिभिः कंचित्कथाकर्णनेः॥ किंचित्किं
 चिदपेक्षणेश्चनतिभिः किंचिदिनेषीदृशोयः प्राप्नोति सुदातवर्षतभरोजीवन्समुक्तः
 खलु ८३ बाणत्वं च पभत्वमर्चनवपुर्भार्यात्वमार्यापते घोणित्वं सखितामृदंगवहता
 मित्यादिरूपंदधौ॥ त्वत्पादेनयतार्पणं सकृतवान्त्वद्देहभागोहरिः पूज्यात्पूज्यतरः
 स एव नहि चैकोवातदन्योधिकः ८४ जननमृतिपुत्तानां शंभुभक्त्या चित्तानां न भवति
 सुखलेशः संशयो नास्ति तत्र॥ अजनिममृतनूपं सांबमीशं भजंते इह परगतिसौख्यं
 ते हि धन्यं लभंते ८५ शिवतव प्रदत्तया सत्रिधाना यधन्यां भवममगुणधुर्यां बुद्धिकन्यां
 प्रदास्ये॥ सकलभुवनबंधो सच्चिदानंदसिंधो सदयहृदयगेहे सर्वदा संवसत्वं ८६ जल
 धिमथ नदस्रोने वपातालभेदी न च तव मृयात्रो नैव पुण्योपलब्धिः॥ अशानकुसुमभूषा १०

वस्त्रभूषणसंपर्यायकथय कथमहंते कल्पयामी दुमौले ८७ पूजाद्रव्यसमृद्धयो विरचिता पूजां कथं
 कुर्महे पक्षित्वं च न वा किं त्वमपि न प्राप्तं त्वया दुर्लभं॥ जानेमस्तकमं - - लुवमुमाजानेन ते हं वि
 भोन ज्ञानं हि पितामहे न भवतस्तत्त्वेन तद्रूपिणं ८८ यदां कृतां भो निधिसेतुबंधनं करस्रला
 धः कृतपर्वताधिपः॥ भवद्भिरालिङ्गितपद्मजाक्षः सदा शिवाब्धिस्तव भावनक्ष्मः ८९॥
 अशानं गरलं कणीकलापो वसनं चर्मचवाहनो महोक्षः॥ मम हास्यासि किं किमस्ति शंभो
 तव पादां बुजभक्तिमेव देहि ९० नतिभिर्नुतिभिस्त्वमीशपूजाविधिभिर्ध्यानसमाधिभि
 र्नुतुष्टः॥ धनुषामुसलेन चाशुभिर्वा वहसे प्रीतिमहं करोमि किं मे ९१ वचसा चरितं वदा
 भिरांभोरहमुद्योगविधायकेशवाक्तिः॥ मनसा कृतिमीश्वरस्य सेवे शिरसा चैव सदा शिवं
 नमामि ९२ आद्याविद्याहृद्गतानिर्गशिवाद्याविद्याविद्यते त्वत्प्रसादात्॥ सेवानित्यं श्री

करत्वदाजंभावेमुक्तेर्भाजनंरामोले ९३ हरीकृतानिडुरितानिडुरक्षराणिदोर्भाग्यदुःख
 भयदानिचडुर्वचांसि॥ सारंस्वदीयचरितंनितरांपिबंतंगोरीवामामिहसमुद्धरसत्कटोक्षेः
 ९४ सोमकलाधरमोहोकोमलघनकंधरेमहामनसि॥ स्वामिनिगिरिजानाथेमामक
 हृदयंनिरंतरंरमतां ९५ भक्तिर्महेशपदपुष्करमावदंतिकादंबिनीवकुरुतेपरितोषव
 र्षान्॥ तैः पूजितंयस्यमनस्तटाकंतज्जन्मनस्यमखिलंसफलंचनान्यत् ९६ सारना
 तेनयनेतावेवकरोसएवकृतकृत्यः॥ ध्यायेयोयेमर्भंगंवदतीक्षेतेसदाचितःस्मरतिः ९७
 अतिमृडलोत्तवचरणावतिकविणंमेमनोभवानीश॥ इतिविचिकित्सासंत्यजशिवकथम
 यास्तेगिरिशंतथाप्रविश ९८ धैर्याकुत्रोननिभृतरभसादाहृष्यभक्तिश्चरवलया॥ ९९
 पुरहरचरणालोमेहृदयमदेभंबधानचिद्यंत्रैः॥ १००॥ प्रचलतिभीतिःप्रगल्भप्रीत्या

मदवानेषमनःकडंगरीयः॥ परिगृह्यनयनेनभक्तिरिज्वापरमस्थाणुपदं दृढंनमा
 मि॥ १००॥ इतीश्रीमत्परमहंसपरिब्राजकाचार्यश्रीमच्छंकराचार्यविरचिता
 शिवानंदलहरीसमाप्ता॥ श्रीशंकरचरणार्पिताःस्तु॥ ॥ ॥ ॥
 अदृष्टदोषान्मतिविभ्रमाद्यायत्किदूनांतिरिवितंमयेह॥ तत्सर्वमार्यैःपरि
 शोधनीयंकोपनंकुर्यात्खलुत्तेरवनस्य॥ १॥ आग्लोपाभिधेयहरिणा
 तिरिवतामन्मथसंबत्कात्तिकल्लत्रयोदश्यांनरगुंदापत्तने। शके १७५७॥ १२
 श्रीरामजयरामजयजयराम॥ ॥ ७ ॥ ॥ श्रीकुलदेवताभ्योनमः

१२

॥ श्री ॥
२२

इति

॥ शिवानन्दलहरी ॥

समाप्ता ।

१२